
Vergaderjaar 2004–2005

30 100 A

Jaarverslag en slotwet Infrastructuurfonds 2004

Nr. 2

**RAPPORT BIJ HET JAARVERSLAG 2004 VAN HET
INFRASTRUCTUURFONDS (A)**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 mei 2005

Hierbij bieden wij u aan het op 9 mei 2005 door ons vastgestelde «Rapport bij het Jaarverslag 2004 van Infrastructuurfonds (A)».

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

Jhr. mr. W. M. de Brauw,
secretaris

Inhoud

Samenvatting		5
1	Inleiding	6
1.1	Rapport bij het jaarverslag	6
1.2	Het Infrastructuurfonds (A)	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Jaarverslag	7
2.1	Financiële informatie en saldibalans	7
Bijlage 1	Overzicht fouten en onzekerheden 2004	10
Bijlage 2	Overzicht begrote en verantwoorde bedragen 2004	15

SAMENVATTING

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2004 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 stelt. In dit rapport zijn het oordeel en de belangrijkste resultaten van het onderzoek opgenomen.

Voor het onderzoek naar de bedrijfsvoering en het oordeel over het financieel beheer en materieelbeheer wordt verwezen naar het Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII). Over de bedrijfsvoering geeft de Algemene Rekenkamer voor het Infrastructuurfonds (A) geen afzonderlijk oordeel.

De uitgaven van het Infrastructuurfonds (A) in 2004 bedragen € 6 265,2 miljoen. De verplichtingen bedragen € 6 776,4 miljoen en de ontvangsten € 6 179,3 miljoen.

Het onderzoek naar de rechtmatigheid van het Jaarverslag 2004 van het Infrastructuurfonds (A) heeft de volgende resultaten opgeleverd. Het Jaarverslag over 2004 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de gestelde eisen, met uitzondering van vijf fouten en onzekerheden in de financiële informatie en twee fouten en onzekerheden in de saldibalans.

Voor de reactie van de minister van Verkeer en Waterstaat en het nawoord van de Algemene Rekenkamer wordt verwezen naar het Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

1 INLEIDING

1.1 Rapport bij het jaarverslag

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2004 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) stelt. Voor het onderzoek naar de bedrijfsvoering en het oordeel over het financieel beheer en materieelbeheer wordt verwezen naar het Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

1.2 Het Infrastructuurfonds (A)

Het Infrastructuurfonds (A) is een apart begrotingsfonds conform artikel 9, Comptabiliteitswet 2001. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW) draagt de verantwoordelijkheid voor het Infrastructuurfonds (A).

De beleidsdoelstellingen van het ministerie zijn in de begroting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat geformuleerd. Het deel van de uitvoering van dit beleid dat betrekking heeft op infrastructuur, wordt gerealiseerd binnen het Infrastructuurfonds (A).

Het fonds draagt het karakter van een productbegroting. Per sector (rijkswegen, railwegen, lokale en regionale infrastructuur, waterkeren, waterbeheeren en megaprojecten) zijn de producten zichtbaar gemaakt.

De uitgaven van het Infrastructuurfonds (A) in 2004 bedragen € 6 265,2 miljoen. De verplichtingen bedragen € 6 776,4 miljoen en de ontvangsten € 6 179,3 miljoen.

Grote uitgaven zijn aanleg en onderhoud van rijkswegen (€ 1 503,1 miljoen) en railwegen (€ 1 530,1 miljoen), en megaprojecten Hogesnelheidslijn (€ 1 040,4 miljoen) en Betuweroute (€ 496,5 miljoen).

1.3 Leeswijzer

Het Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Infrastructuurfonds (A) omvat, behalve een samenvatting en een inleiding, een hoofdstuk «Jaarverslag» (hoofdstuk 2).

Hoofdstuk 2 beschrijft het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag en de saldibalans van het Infrastructuurfonds (A).

Voor bevindingen over de bedrijfsvoering van het Infrastructuurfonds (A) en het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het financieel beheer en materieelbeheer wordt verwezen naar het Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII). Voor de reactie van de minister van Verkeer en Waterstaat en het nawoord van de Algemene Rekenkamer wordt ook verwezen naar het Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII).

Dit rapport telt verder twee bijlagen. In bijlage 1 en 2 staan overzichten die de resultaten van het rechtmatigheidsonderzoek schematisch weergeven. In bijlage 1 staan alle fouten en onzekerheden op een rijtje en in bijlage 2 de begrote en verantwoorde bedragen.

2 JAARVERSLAG

De Algemene Rekenkamer heeft het Jaarverslag 2004 van het Infrastructuurfonds (A) beoordeeld. Zij heeft onderzocht of het Ministerie van VenW het geld volgens de regels heeft uitgegeven en in het jaarverslag daarover goed verantwoording aflegt. Waar dit niet het geval is, spreekt de Algemene Rekenkamer van een onrechtmatigheid of van een ondeugdelijke weergave.

De Algemene Rekenkamer geeft geen afzonderlijk oordeel over de informatie over de bedrijfsvoering. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat rapporteert namelijk in haar departementale jaarverslag over de bedrijfsvoering. Voor de resultaten van ons onderzoek naar de bedrijfsvoering wordt dan ook verwezen naar ons Rapport bij het Jaarverslag 2004 van Hoofdstuk XII, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

In dit hoofdstuk staat het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag als geheel. Dit oordeel is opgebouwd uit deeloordelen over de financiële informatie en saldibalans.

Deze deeloordelen komen aan de orde in de volgende paragraaf. De Algemene Rekenkamer komt tot deze oordelen op basis van bevindingen uit haar onderzoek.

Oordeel jaarverslag

Het jaarverslag over 2004 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van vijf belangrijke fouten en onzekerheden in de financiële informatie en twee belangrijke fouten en onzekerheden in de saldibalans. Deze fouten en onzekerheden worden in paragraaf 2.1 toegelicht.

2.1 Financiële informatie en saldibalans

De CW 2001 stelt de volgende eisen aan financiële informatie:

- rechtmatig totstandgekomen;
- op deugdelijke wijze weergegeven;
- overeenkomstig de verslaggevingseisen opgesteld.

Oordeel financiële informatie

De financiële informatie in het jaarverslag over 2004 van het Infrastructuurfonds (A) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van wat hieronder wordt vermeld.

Verplichtingen:

- Artikel 02 Natte infrastructuur: voor € 19 miljoen aan fouten en onzekerheden. Dit betreft onder andere (a) een betaling die niet verschuldigd was op grond van het contract, (b) een niet onderbouwde verplichting, (c) onjuist toegepaste indices en (d) niet in de financiële administratie opgenomen verplichtingen.
- Artikel 03 Megaprojecten: voor € 6 miljoen aan fouten en onzekerheden. Dit betreft onder andere (a) verplichtingen die niet of niet volledig zijn opgenomen en (b) verplichtingen waarbij de bijstelling in verband met indexeringen niet juist heeft plaatsgevonden.

Uitgaven:

1. Artikel 01 Droge infrastructuur: voor € 178 miljoen aan fouten en onzekerheden. Betreft onder andere (a) betalingen die niet in overeenstemming zijn met contracten en een gesloten bestuursovereenkomst (zie hiervoor ook het Jaarverslag van Hoofdstuk XII, paragraaf 3.4.2), (b) onzekerheden als gevolg van onvoldoende onderbouwing van prestatieverklaringen en andere tekortkomingen in het contractbeheer, (c) een onrechtmatige vooruitbetaling, (d) onzekerheden in verband met het niet voldoende beheersen van niet projectspecifieke eisen, (e) onzekerheden als gevolg van tekortkomingen in het controlebeleid bij de Gebundelde doeluitkering (zie hiervoor ook het Rapport bij het Jaarverslag van Hoofdstuk XII, paragraaf 3.1.3) en (f) onzekerheden naar aanleiding van uitgevoerde reviews bij de Gebundelde doeluitkering.
2. Artikel 02 Natte infrastructuur: voor € 29 miljoen aan fouten en onzekerheden. Betreft onder meer (a) een dubbel betaalde aflossing en (b) onzekerheden als gevolg van onvoldoende contractbeheersing (beheersplannen of controleplannen niet toereikend en onvoldoende onderbouwing en controle van de prestatie en/of de factuur).
3. Artikel 03 Megaprojecten: voor € 35 miljoen aan fouten en onzekerheden. Dit betreft vooral (a) een onzekerheid ten aanzien van de uitgaven in verband met het uitvoeren van te weinig audits in het kader van de procesbeheersing en (b) onrechtmatigheden als gevolg van voortijdig betaalde indexeringsfacturen.

Met «financiële informatie» wordt bedoeld alle verplichtingen, uitgaven, ontvangsten in de verantwoordingsstaat over het Infrastructuurfonds (A) en de toelichting daarbij.

Verantwoordingsstaat Infrastructuurfonds (A) en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de verantwoordingsstaat 2004 is opgebouwd en de fouten, onzekerheden en onvolledigheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd.

Overzicht 1

Bedragen van de verantwoordingsstaat 2004, Infrastructuurfonds (A) (x € miljoen)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaalbedragen verantwoordingsstaat	6 777	6 266	6 179 ⁴
Belangrijke fouten en onzekerheden ¹	25	242	0
Overige fouten en onzekerheden ²	32	0	3
Totaalbedrag fouten en onzekerheden	57	242	3
Onzekerheid over de volledigheid ³	0	0	0

¹ Dit is het totaal van fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen op artikelniveau overschrijden.

² Dit is het totaal van fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen op artikelniveau niet overschrijden.

³ Dit bedrag is niet nauwkeurig te schatten en is daarom niet meegenomen in het totaalbedrag van fouten en onzekerheden.

⁴ Ter voorkoming van dubbeltellingen is een bedrag van € 228,1 miljoen (art. 04.01 Voordeling saldo afgesloten rekening) niet meegenomen in het totaal aan ontvangsten; dit bedrag is reeds in een voorgaand jaar verantwoord.

In bijlage 1 worden de belangrijke fouten en onzekerheden nader toegelicht. Het totaal aan fouten en onzekerheden op artikelniveau valt binnen de tolerantiegrenzen voor goedkeuring van de verantwoording als

geheel. De tolerantiegrens voor fouten en onzekerheden bedraagt 1% respectievelijk 3% van de totale verantwoordingsstaat.

Het bedrag aan verplichtingen en uitgaven bevat in totaal € 0 miljoen respectievelijk € 4 miljoen aan overschrijdingen (zie bijlage 2). Indien de Staten-Generaal niet akkoord gaat met de desbetreffende slotwet-mutaties, zal de Algemene Rekenkamer haar positieve oordeel over de financiële informatie in het jaarverslag mogelijk moeten herzien.

Oordeel saldibalans en toelichting

De saldibalans 2004 van het Infrastructuurfonds (A) en de toelichting daarop voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt, met uitzondering van hetgeen hieronder wordt vermeld.

- Extracomptabele vorderingen: voor € 13 miljoen aan fouten. Dit betreft onder andere (a) een ten onrechte opgenomen vordering, omdat nog geen facturering heeft plaatsgevonden en (b) vorderingen die niet zijn gesteld als gevolg van passief vorderingenbeheer.
- Voorschotten: voor € 63 miljoen aan fouten en onzekerheden. Dit betreft voornamelijk (a) ten onrechte niet afgeboekte voorschotten en (b) enkele voorschotten waarbij onduidelijk is of deze terecht zijn opgenomen.

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de saldibalans 2004 is opgebouwd en de fouten, onzekerheden en onvolledigheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd.

Overzicht 2

Saldibalans per 31 december 2004, Infrastructuurfonds (A) (x € miljoen)

Totaalsaldo (debet + credit)	58 212
Beoordeeld totaal saldibalans debet + credit ¹	22 841
<hr/>	
Totaal van fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen per saldibalans-post overschrijden (zie bijlage 1)	76
Overige fouten en onzekerheden	101
<hr/>	
Totaalbedrag fouten en onzekerheden	177
Onzekerheid over de volledigheid (2)	0

¹ Uitgaven en ontvangsten ten laste van de begroting en tegenrekeningen tellen niet mee voor het beoordeelde totaal.

² Dit bedrag is niet nauwkeurig te schatten en is daarom niet meegenomen in het totaalbedrag van fouten en onzekerheden.

In bijlage 1 worden de belangrijke fouten en onzekerheden nader toegelicht. Het totaal aan fouten en onzekerheden valt binnen de tolerantiegrenzen voor goedkeuring van de saldibalans. De tolerantiegrens voor fouten en onzekerheden bedraagt 1% respectievelijk 3% van het beoordeelde totaal van de saldibalans in zijn geheel.

Het totaal aan openstaande voorschotten dat is afgerekend, bedraagt € 1 816 miljoen. De Algemene Rekenkamer stelt vast dat deze afrekeningen aan de eisen voldoen.

BIJLAGE 1

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2004 VAN HET INFRASTRUCTUURFONDS [A]

A: Verplichtingen

Art	Omschrijving	Totaal ver- antwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzeke- heid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O (%)	Tolerantie- grens over- schreden?	Onzeke- heid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
1	Droge infrastructuur	5 150	27	5	32	0,62%	Nee		
2	Natte infrastructuur	1 100	13	6	19	1,73%	Ja		
3	Megaprojecten	469	5	1	6	1,28%	Ja		Betref o.a. (a) een betaling die niet verschuldigd was op grond van het contract, (b) een niet onderbouwde verplichting, (c) onjuist toegepaste indices en (d) niet in de financiële administratie opgenomen verplichtingen.
4	Algemene uitgaven	58	0	0	0	0,00%	Nee		Betref o.a. verplichtingen die niet of niet volledig zijn opgenomen en verplichtingen waarbij de bijstelling in verband met indexeringen niet juist heeft plaatsgevonden.
5	Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk	0	0	0	0	0,00%	Nee		
Totaal		6 777	45	12	57				

B: Uitgaven

Art	Omschrijving	Totaal ver- antwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzeke- heid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O (%)	Tolerantie- grens over- schreden?	Onzeke- heid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
1	Droge infrastructuur	3 772	20	158	178	4,72%	Ja		Betreft o.a. (a) betalingen die niet in overeenstemming zijn met contracten en een gesloten bestuursovereenkomst, (b) onzekerheden als gevolg van onvoldoende onderbouwing van prestatieverklaringen en andere tekortkomingen in het contractbeheer, (c) een onrechtmatige vooruitbetaling, (d) onzekerheden in verband met het niet voldoende beheersen van niet project-specifieke eisen, (e) onzekerheden als gevolg van tekortkomin- gen in het controlebeleid bij de Gebundelde doeluitkering en (f) onzekerheden naar aanleiding van uitgevoerde reviews bij de Gebundelde doeluitkering (zie voor aan GDU gerelateerde bevindingen, Rapport bij het Jaarverslag van Hoofdstuk XII, paragraaf 3.1.3).
2	Natte infrastructuur	887	6	23	29	3,27%	Ja		Betreft o.a. (a) een dubbel betaalde aflossing en (b) onzekerheden als gevolg van onvoldoende contract-beheersing (beheersplannen of controleplannen niet toereikend en onvoldoende onderbouwing en controle van de prestatie en/of de factuur).
3	Megaprojecten	1 543	26	9	35	2,27%	Ja		Betreft voornamelijk (a) een onzekerheid ten aanzien van de uitgaven in verband met het uitvoeren van te weinig audits voor de procesbeheersing en (b) onrechtmatigheden als gevolg van voortijdig betaalde indexeringsfacturen.
4	Algemene uitgaven	64	0	0	0	0,00%	Nee		

Art	Omschrijving	Totaal ver- antwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzeke- heid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O (%)	Tolerantie- grens over- schreden?	Onzeke- heid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
5	Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk	0	0	0	0	0,00%	Nee		
Totaal		6 266	52	190	242				

C: Ontvangsten

Art	Omschrijving	Totaal ver- antwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzeke- heid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O (%)	Tolerantie- grens over- schreden?	Onzeke- heid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
1	Droge infrastructuur	191	0	2	2	1,05%	Nee		
2	Natte infrastructuur	136	0	1	1	0,74%	Nee		
3	Megaprojecten	64	0	0	0	0,00%	Nee		
4	Algemene uitgaven	51 ¹	0	0	0	0,00%	Nee		
5	Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk	5 737	0	0	0	0,00%	Nee		
Totaal		6 179	0	3	3				

¹ Ter voorkoming van dubbelrekeningen is een bedrag van € 228,1 miljoen (art. 04.01 Voordelig saldo afgesloten rekening) niet meegenomen in het totaal van artikel 4 en het totaal aan ontvangsten; dit bedrag is reeds in een voorgaand jaar verantwoord.

D: Saldibalans

Debet/Credit	Omschrijving Balanspost	Saldo balanspost (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O (%)	Tolerantiegrenschreden?	Onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
Debet	Begrotingsuitgaven	6 265							
Debet	Extracomptabele vorderingen	54	13		13	0,00% 24,07%	Nee Ja		Het betreft o.a. (a) een ten onrechte opgenomen vordering, omdat nog geen facturering heeft plaatsgevonden en (b) vorderingen die niet zijn gesteld als gevolg van passief vorderingenbeheer.
Debet	Deelnemingen	0				0,00%	Nee		
Debet	Leningen u/g	806				0,00%	Nee		
Debet	Voorschotten	3 245	21	42	63	1,94%	Ja		Het betreft voornamelijk (a) ten onrechte niet afgeboekte voorschotten en (b) enkele voorschotten waarbij onduidelijk is of deze terecht zijn opgenomen.
Debet	Sluitrekening met VenW (XII)	142				0,00%	Nee		
Credit	Begrotingsontvangsten	6 407				0,00%	Nee		
Credit	Leningen o/g	807				0,00%	Nee		
Credit	Openstaande verplichtingen	16 481	60	41	101	0,61%	Nee		
Credit	Openstaande garantieverplichtingen	1 305				0,00%	Nee		
Gecorrigeerd totaal		35 512	94	83	177				

E: Afgerkende voorschotten

Omschrijving	Totaal verantwoord bedrag (mln €)	Fout (mln €)	Onzekerheid (mln €)	Totaal F+O (mln €)	Totaal F+O (%)	Tolerantiegrens overschreden?	Toelichting
	(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)	
In 2004 afgerkende voorschotten	1 816				0,00%	Nee	
Totaal							

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van de fouten en onzekerheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd. Het betreffen fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en in de deugdelijke weergave in het jaarverslag.

De tolerantie op artikelniveau bedraagt voor fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld:

- voor artikelen < € 50 miljoen: 10% van het artikelbedrag (voor de saldbalans: per individuele post);
- voor artikelen € 50 miljoen en < € 0,5 miljard: € 5 miljoen (voor de saldbalans: per individuele post);
- voor artikelen € 0,5 miljard: 1% van het artikelbedrag (voor de saldbalans: per individuele post).

De goedkeuringstolerantie in de totalen bedraagt 1% voor alle fouten en 3% voor alle onzekerheden (exclusief onzekerheid over volledigheid).

Tegen fouten en onzekerheden kan de Algemene Rekenkamer bezwaar maken op grond van artikel 88 CW 2001.

BIJLAGE 2

TOTAALOVERZICHT BEGROTE EN VERANTWOORDE BEDRAGEN IN JAARVERSLAG 2004 VAN HET INFRASTRUCTUURFONDS [A]

	Uitgaven			Verplichtingen		
	Begroting 2004 (€ x 1000) (stand bij 2 ^e supp)	Verantwoording 2004 (€ x 1000)	Verschil	Begroting 2004 (€) (stand bij 2 ^e supp)	Verantwoording 2004 (€)IV	Verschil
		abs (€)	%		abs (€)	%
<i>Beleidsartikelen:</i>						
Art 1 Droge infrastructuur	3 821 768	3 771 785	-49 983	6 934 872	5 149 548	-1 785 324
Art 2 Natte infrastructuur	954 734	886 559	-68 175	1 268 431	1 100 248	-168 183
Art 3 Megaprojecten	1 539 268	1 543 314	4 046	799 415	468 790	-330 625
Art 4 Algemene uitgaven	70 153	63 536	-6 617	72 948	57 841	-15 107
Art 5 Bijdragen ten laste van andere begrotingen van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Totaal	6 385 923	6 265 194	-120 729	9 075 666	6 776 427	-2 299 239
Totaal overschrijdingen			4 046			0